

Θέμα : «Προστασία των ελληνικών γεωργικών προϊόντων από τις επιπτώσεις της Συμφωνίας Ευρωπαϊκής Ένωσης - Μαρόκου»

Η Βουλευτής Λακωνίας κ. Φεβρωνία Πατριανάκου κατέθεσε στις 10 Οκτωβρίου 2012 ερώτηση στη Βουλή, με την οποία ζητούσε να ενημερωθεί από τον αρμόδιο Υπουργό σχετικά με τα μέτρα προστασίας των ελληνικών γεωργικών προϊόντων από την εισαγωγή αντίστοιχων αδασμολόγητων μαροκινών, τις πρωτοβουλίες του ΥΠΑΑΤ για καθιέρωση νέας κατηγορίας ελαιόλαδου πέραν του «εξαιρετικά παρθένου», καθώς και για τη θέση της χώρας στις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών του Μεσογειακού Νότου για δημιουργία ζωνών ελεύθερων συναλλαγών.

Στην απάντησή του ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Αθανάσιος Τσαυτάρης αναφέρεται αναλυτικά στη διαδικασία υπογραφής της Συμφωνίας μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Μαρόκου και στη σημασία των διατάξεων των Πρωτοκόλλων που ενσωματώθηκαν στη Συμφωνία και αφορούν στο σύστημα ελέγχου των εισαγωγών από το Μαρόκο αλλά και στη διασφάλιση της ελληνικής και κοινοτικής αγοράς από ανεξέλεγκτες εισαγωγές μαροκινών προϊόντων.

Επίσης, επεσήμανε ότι προβλέπεται έναρξη διαπραγματεύσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαρόκου σχετικά με την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων, εντός τριμήνου από την 1^η Οκτωβρίου 2012, οπότε και τέθηκε σε ισχύ το Πρωτόκολλο της σχετικής Συμφωνίας.

Με αφορμή δε την ερώτηση της Βουλευτού προέκυψαν και τα εξής σημαντικά στοιχεία :

- Η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ έχει ήδη κάνει άτυπα το ζητούμενο, κατά πάγιο αίτημα των ελαιοπαραγωγών, διαχωρισμό της κατηγορίας του «extrissimo» ελαιόλαδου από αυτήν του «εξαιρετικά παρθένο», με μόνο κριτήριο την οξύτητα, δηλαδή αντί του μέγιστου ορίου 0,8° που ισχύει για το «εξαιρετικά παρθένο» σε 0,5° που χαρακτηρίζει το «extrissimo». Διευκρινίζει όμως, ότι τον ως άνω διαχωρισμό χρησιμοποιεί για τη διάκριση των τιμών αγοράς σε επίπεδο παραγωγού, χωρίς, ωστόσο, να καταγράφεται στους επίσημους σχετικούς πίνακες τιμών που συντάσσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

- Το ΥΠΑΑΤ έχει ήδη ξεκινήσει την ανάπτυξη ενός προγράμματος προώθησης του ελληνικού ελαιόλαδου στις αγορές του εξωτερικού, το οποίο περιλαμβάνει διάφορες δράσεις.

- Τα επιχειρησιακά προγράμματα των οργανώσεων παραγωγών οπωροκηπευτικών θα ενισχυθούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε ποσοστό μέχρι και 60%, με σκοπό την αναβάθμιση και την προώθηση των προϊόντων αυτών, καθώς και τη μείωση του κόστους παραγωγής τους.

- Την τριετία 2012-2015 θα ενισχυθούν προγράμματα δραστηριοτήτων για τις οργανώσεις ελαιοργικών φορέων, συνολικού ύψους κοινοτικής χρηματοδότησης 33.294.000 €, με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας, καθώς και την ιχνηλάτηση και πιστοποίηση των ελαιοργικών προϊόντων.

Το πλήρες κείμενο της απάντησης του Υπουργού έχει ως εξής :

Αθήνα 9-11-2012

Αρ.Πρωτ.314

ΘΕΜΑ: «Προστασία ελληνικών γεωργικών προϊόντων-Συμφωνία ΕΕ-Μαρόκου»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 2781/10-10-2012

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε η Βουλευτής **κα Φ. Πατριανάκου**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η Συμφωνία υπό τη μορφή ανταλλαγής επιστολών μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και Μαρόκου σχετικά με τα μέτρα ελευθέρωσης για τα γεωργικά προϊόντα, τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, τα ψάρια και τα αλιευτικά προϊόντα, που δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ (L, 241/7.9.12), αποτελεί, ουσιαστικά, τη συνέχεια μιας μακρόχρονης διαδικασίας, που εντάσσεται στο πλαίσιο της Ευρω-Μεσογειακής Εταιρικής Σχέσης και της «Δήλωσης της Βαρκελώνης» (Barcelona Declaration, 1995).

Η πρώτη Ευρω-Μεσογειακή Συμφωνία μεταξύ ΕΕ-Μαρόκου (Συμφωνία Σύνδεσης) τέθηκε σε ισχύ στις 1/2/2000, προβλέποντας μεταξύ άλλων τη σταδιακή και αμοιβαία απελευθέρωση του εμπορίου αγροτικών προϊόντων, μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, ψαριών και αλιευτικών προϊόντων.

Περί τα τέλη του 2005, αποφασίστηκε η διενέργεια νέων διαπραγματεύσεων, στη βάση και της προόδου που είχε σημειώσει το Μαρόκο τόσο στο πλαίσιο της «Δήλωσης της Βαρκελώνης» όσο και της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας. Οι διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν το 2006 και ολοκληρώθηκαν τον Δεκέμβριο του 2009.

Σύμφωνα με τη Δήλωση της Βαρκελώνης, βασικός στόχος των εμπλεκόμενων χωρών είναι η μετατροπή της Μεσογειακής λεκάνης σε μια περιοχή διαλόγου, συνεργασίας και ανταλλαγής που θα εξασφαλίζουν την ειρήνη, τη σταθερότητα, την αειφόρο και ισορροπημένη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, την αντιμετώπιση της φτώχειας κλπ.

Για την επίτευξη της αειφόρου και ισορροπημένης οικονομικής και κοινωνικής σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη το διαφορετικό βαθμό ανάπτυξης των ενδιαφερομένων χωρών, συμφωνήθηκε, μεταξύ άλλων, η σταδιακή δημιουργία ζώνης ελεύθερου εμπορίου, αρχικά μέχρι το 2010, μέσω της υπογραφής Ευρω-Μεσογειακών Συμφωνιών μεταξύ ΕΕ και κάθε μίας από τις ενδιαφερόμενες χώρες.

Η δημιουργία μιας ελεύθερης ζώνης εμπορίου, βεβαίως, δεν αποτελεί το μοναδικό στόχο. Ταυτόχρονα, τίθενται παράλληλοι στόχοι και υποχρεώσεις για τους Μεσογειακούς εταίρους, όπως υιοθέτηση μέτρων σχετικά με τους κανόνες καταγωγής, την πιστοποίηση, την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων κ.α.

Παρά το γεγονός ότι η εμπορική πολιτική ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ε. Επιτροπής, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), στη διάρκεια αυτών των μακρόχρονων διαπραγματεύσεων, διατήρησε και διατηρεί την ίδια θέση, λαμβάνοντας υπόψη τα αμυντικά αλλά και επιθετικά συμφέροντα του αγροτικού πληθυσμού της χώρας, ώστε να αντιμετωπιστεί ο ανταγωνισμός από την εισαγωγή στην κοινοτική αγορά ομοειδών προϊόντων, χαμηλότερου κόστους αλλά και ποιότητας.

Το ΥΠΑΑΤ, μέσω των αρμοδίων υπηρεσιών του Υπουργείου Εξωτερικών, του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας, επιδίωξε να εξαιρεθούν από την πλήρη απελευθέρωση ευαίσθητα για τη χώρα μας αγροτικά προϊόντα του Μαρόκου, να παραχωρηθούν περιορισμένες κατά το δυνατόν αδασολόγητες ποσοστώσεις, να αυξηθούν οι αδασολόγητες ποσοστώσεις για προϊόντα ελληνικού ενδιαφέροντος, να μην επεκταθούν οι ημερολογιακές περίοδοι, να εφαρμόζεται ο μηχανισμός της τιμής εισόδου, να τηρούνται τα μέτρα διασφάλισης, στάση που διατηρεί μέχρι σήμερα στις διαπραγματεύσεις με τις λοιπές Μεσογειακές χώρες.

Επισημαίνεται ότι, από το 2005, ενόψει της επανέναρξης των διαπραγματεύσεων της ΕΕ με το Μαρόκο αλλά και τις λοιπές Μεσογειακές χώρες, το ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων που προηγήθηκαν μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ και της Ε. Επιτροπής, κατέβαλλε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε:

1. Να παραμείνουν εκτός της πλήρους απελευθέρωσης ευαίσθητα αγροτικά προϊόντα.
2. Να διατηρηθεί ο μηχανισμός των τιμών εισόδου.
3. Να ενισχυθούν τα μέτρα διασφάλισης σε περίπτωση διατάραξης της αγοράς
4. Η νέα διαπραγματευτική εντολή του Συμβουλίου προς την Ε. Επιτροπή να ορίζει ότι «αναπόσπαστο μέρος της διαπραγματευτικής διαδικασίας αποτελούν τα υγειονομικά, φυτοϋγειονομικά μέτρα και η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων», θεωρώντας ότι δεν δικαιολογείται επ' ουδενί η απελευθέρωση και μόνο του εμπορίου να μετατρέπεται σε αυτοσκοπό των διαπραγματεύσεων.

Στη βάση των θέσεων της Ελλάδας αλλά και άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ, ενσωματώθηκαν στη Συμφωνία και τα σχετικά Πρωτόκολλα διατάξεις που αφορούν στη συνεργασία για την αποτροπή διατάραξης της κοινοτικής αγοράς, τη λήψη μέτρων διασφάλισης σε περίπτωση διατάραξης της αγοράς από τις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής Μαρόκου, στην εφαρμογή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων που απορρέουν από την Υγειονομική Φυτοϋγειονομική Συμφωνία (SPS Agreement) του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και τα διεθνώς αναγνωρισμένα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά πρότυπα κλπ.

Οι εν λόγω διατάξεις δημιουργούν σύστημα ελέγχου των εισαγωγών από το Μαρόκο αλλά και προστασίας της ελληνικής και κοινοτικής αγοράς από τυχόν ανεξέλεγκτες εισαγωγές, ενώ σε κάθε σημείο εισόδου της χώρας πραγματοποιούνται οι προβλεπόμενοι από την ενωσιακή νομοθεσία υγειονομικοί, φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι, καθώς επίσης και έλεγχοι για την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων κατά την εισαγωγή προϊόντων προέλευσης Μαρόκου.

Επιπλέον, οι δύο πλευρές συμφώνησαν να αρχίσουν διαπραγματεύσεις το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου της προαναφερθείσας Συμφωνίας για τη σύναψη Συμφωνίας σχετικά με την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων για τα γεωργικά προϊόντα, τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα, τα ψάρια και τα αλιευτικά προϊόντα.

Αναφορικά με τα ζητήματα νοθείας, σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις τυποποίησης ελαιολάδου, σύμφωνα με τη παρ. 1 του άρθρου 9 της αριθ. 323902/18.09.09 ΚΥΑ, ελέγχονται ανά τρίμηνο από επιτροπή της αρμόδιας πρώην Δ/νσης Αγροτικής Ανάπτυξης και νυν Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής. Οι έλεγχοι αφορούν στη διαπίστωση της τήρησης των όρων, υποχρεώσεων και δεσμεύσεων της

εγκεκριμένης επιχείρησης, με διασταυρώσεις στοιχείων (τιμολογίων, δελτίων αποστολής, καρτελών αποθήκης κλπ) και αφορούν κυρίως στην επαλήθευση της συμφωνίας μεταξύ των εισερχομένων και εξερχομένων ποσοτήτων εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου, παρθένου ελαιολάδου, ελαιολάδου και πυρηνελαίου καθώς και εκείνων που παραμένουν αποθηκευμένες στους δεξαμενικούς χώρους. Για τις ποσότητες της κατηγορίας «εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο» και «παρθένο ελαιόλαδο» πρέπει να προσδιορίζεται η καταγωγή τους. Εκτός από τους τακτικούς ελέγχους, η επιτροπή κατά την κρίση της μπορεί να πραγματοποιεί και έκτακτους ελέγχους.

Ακόμη, έχει καταρτιστεί μητρώο επιχειρήσεων τυποποίησης ελαιολάδου από το ΥΠΑΑΤ. Κάθε επιχείρηση έχει ελεγχθεί και έχει λάβει κωδικό αναγνώρισης. Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί περισσότερες από 320 επιχειρήσεις τυποποίησης ελαιολάδου, τα στοιχεία των οποίων είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ.

Όσον αφορά στην καθιέρωση νέας ειδικής κατηγορίας ελαιολάδου, κατά την αναθεώρηση του Καν. 2568/91, το 2003, οπότε συζητήθηκαν μεταξύ άλλων και οι κατηγορίες των ελαιολάδων και τα χαρακτηριστικά τους, αποφασίσθηκε η μείωση του ανωτάτου ορίου της οξύτητας της κατηγορίας «εξαιρετικό παρθένο» από 1,0° σε 0,8° χωρίς καμία χώρα να θέσει αίτημα δημιουργίας νέας κατηγορίας ανώτερης ποιότητας πέραν του «εξαιρετικού παρθένου». Επιπλέον, πριν από οποιαδήποτε τεκμηριωμένη πρόταση θα πρέπει να γίνει σχετική οικονομική μελέτη από την οποία θα αποδεικνύεται, μεταξύ άλλων, το όφελος για τους παραγωγούς, ότι δεν θα αποκλειστούν από την κατηγορία «εξαιρετικό παρθένο» σημαντικές ποσότητες ελληνικού ελαιολάδου κλπ.

Ωστόσο, η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ (Δ/ση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής) έχει, ήδη, κάνει έναν άτυπο διαχωρισμό από την κατηγορία του «εξαιρετικού παρθένου», του «extrissimo», με μόνο κριτήριο διαχωρισμού την οξύτητα, δηλαδή αντί του μεγίστου ορίου 0,8° που ισχύει για το «εξαιρετικό παρθένο», σε 0,5° του «extrissimo», τον οποίο χρησιμοποιεί για τη διάκριση των τιμών αγοράς σε επίπεδο παραγωγού και αποστέλλει σε εβδομαδιαία βάση στην Ευρ. Επιτροπή, χωρίς, ωστόσο, να καταγράφεται στους επίσημους σχετικούς πίνακες τιμών που συντάσσει η Ε. Επιτροπή.

Το ΥΠΑΑΤ έχει ήδη ξεκινήσει την ανάπτυξη ενός προγράμματος προώθησης του ελληνικού ελαιολάδου στις αγορές του εξωτερικού, το οποίο περιλαμβάνει διάφορες δράσεις.

Σε κάθε περίπτωση, η προστασία της αγροτικής παραγωγής της χώρας μας και η αντιμετώπιση του ανταγωνισμού μπορούν να εξασφαλιστούν τόσο από τη στενή παρακολούθηση της ροής του εμπορίου, της εφαρμογής των μέτρων συνεργασίας και διασφάλισης που προβλέπονται από τις διατάξεις της Συμφωνίας ΕΕ-Μαρόκου, τους ελέγχους στα σημεία εισόδου κατά την εισαγωγή αγροτικών προϊόντων, όσο και από τις συλλογικές μορφές οργάνωσης των παραγωγών, όπως οι οργανώσεις παραγωγών.

Για τις Οργανώσεις Παραγωγών οπωροκηπευτικών προϊόντων, προβλέπεται η ενίσχυση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων τους σε ποσοστό μέχρι και 60% από την ΕΕ, με στόχο την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών για την ποιοτική αναβάθμιση του προϊόντος τους, τη μείωση του κόστους παραγωγής, την προώθηση των προϊόντων, τη διαχείριση κρίσεων της αγοράς κλπ.

Επίσης, για τις Οργανώσεις Ελαιουργικών Φορέων, προβλέπονται προγράμματα δραστηριοτήτων, μέσω των οποίων ενισχύονται οι φορείς του κλάδου για την εκπόνηση προγραμμάτων με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων ελαιοκομικών προϊόντων, την παροχή τεχνικής βοήθειας σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, την ιχνηλάτηση και την πιστοποίηση των παραγόμενων προϊόντων, καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος. Τα προγράμματα αυτά ξεκίνησαν πιλοτικά το 2003 και θα συνεχίζουν να εφαρμόζονται και την τριετία 2012-2015, συνολικού ύψους κοινοτικής χρηματοδότησης 33.294.000 Ευρώ ανά τριετία.